

Mini poradnik logopedyczny

czyli

informacje przydatne każdemu rodzicowi

Przygotowała: mgr Patrycja Głowczyńska

nauczyciel, logopeda

PRZYKAZANIA DLA RODZICA

1. Niech mowa, w której dziecko wzrasta będzie poprawna. Nie używajcie nienaturalnych zmiękczeń, tzw. baby talk
2. W miarę rozwoju dziecko powinno wysyłać do was ruchowe i słowne odpowiedzi, będące reakcją na kierowane do niego komunikaty.
3. Rozwój motoryczny generuje rozwój mowy. Nie hamujcie aktywności ruchowej dziecka.
4. Jeśli budowa narządów mownych waszego dziecka jest nieprawidłowa, nie zwlekajcie z wizytą u lekarza. Jego pomoc jest konieczna.
5. Nie próbujcie oduczyć dziecka leworęczności. Rozwój sprawności ręki i rozwój mowy idą ze sobą w parze.
6. Stymulujcie dziecko do wypowiedzi, obdarzajcie je uwagą, zadawajcie pytania.
7. Bądźcie wzorem mówcy.
8. Zapoznajcie się z umiejętnościami, które wasze dziecko powinno osiągnąć w danym wieku.
9. Nie wkraczajcie nadmiernie w świat mowy waszej pociechy, poprawiajcie lecz nie dręczcie poprawnością. Znajdźcie „złoty środek”.
10. Stymulujcie rozwój językowy dziecka. Grajcie słowami, żartujcie, opowiadajcie.
11. Jeśli zaistnieje konieczność, udajcie się do specjalisty, nie bójcie się pytać. Poradnie logopedyczne naprawę są w stanie pomóc waszemu dziecku

Zjeżdżalnia

Zwierzak zjeżdża ze zjeżdżalni, a jego mama i młodszy braciszek czekają na niego na dole. Zjedź językiem po podniebieniu od zębów w głąb buzi.

KIEDY DO LOGOPEDY?

Zastanów się, czy twojemu dziecku potrzebna jest pomoc logopedy. Jeśli na któreś z pytań odpowiedziałeś TAK – idź do logopedy.

DZIECKO ma:
6-7 miesiące -nie gaworzy ☐ -nie odwraca się w kierunku głosu ☐
12 miesięcy -nie kojarzy pierwszych słów ☐ z osobą lub rzeczą (gdzie jest mama? piłka?) ☐ -nie wykonuje prostych poleceń, np. zrób kosi-kosi, pa-pa! ☐ -nie mówi pierwszych słów ze zrozumieniem, np. mama, baba, tata. ☐
2 lata -nie nazywa przedmiotów, gdy jest pytane: „Co to jest?” ☐ -nie używa zdań prostych ☐ -nie wykonuje prostych poleceń, np. „Daj mamie piłkę?” ☐
3 lata -podczas mówienia wysuwa język między zęby ☐ -zaczyna się, powtarza sylaby lub wyrazy, np. Idę do do do sklepu. ☐ (Może to być niepełność, która minie z wiekiem, ale też może być to objaw jąkania.) ☐ -nie mówi lub mówi bardzo mało. ☐
4 lata -nawykowo mówi przez nos ☐ -zamienia głoski dźwięczne na bezdźwięczne, np. zamiast <i>woda</i> mówi <i>fota</i> , zamiast <i>buda</i> mówi <i>puta</i> . ☐ -zamiast <i>s, z, c, dz</i> mówi <i>ś, ź, ć, dź</i> ☐ -zamiast <i>k, g</i> mówi <i>t, d</i> ☐
5 lat -nie mówi zdaniami rozwiniętymi ☐ -nie mówi <i>sz, ż, cz, dż</i> ☐ -trudno je zrozumieć ☐ -nie zadaje pytań ☐
6 lat -nie mówi głoski <i>r</i> (zamienia ją na <i>l, j</i> , lub wymawia gardłowo) ☐ -nie potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące wakacji lub wysłuchanej bajki ☐ -popelnia dużo błędów gramatycznych ☐

Rozwój mowy w 3 roku życia

- Dziecko poprawnie wymawia wszystkie samogłoski, z wyjątkiem a, ę
- Wymawia spółgłoski „p, b, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, j, k, g, h.” Prawdłowo realizuje je w izolacji, ale w mowie spontanicznej gloski trudniejsze zastępuje łatwiejszymi do wymówienia
- Najpierw dziecko buduje zdania proste, składające się z 2 - 3 słów, często opuszczając przyimki np. „*Baba idzie domu*”, „*Mama placi*” (zamiast w pracy), czy zaimek zwrotny „*się*”- „*Ania bawi*”.
- Dziecko upraszcza grupy spółgłoskowe np. „*świeci- sieci*”, „*ładny- lany*”, „*kaczka- kaka*”. Wie jak dane słowo powinno brzmieć, choć nie potrafi go jeszcze poprawnie wypowiedzieć. Na tym etapie rozwoju mowy normą jest zmiękczenie glosek (szafa-śafa, zobacz – zobać)

Rozwój mowy 4-latka

- Mowa dziecka zostaje wzbogacona o nowe gloski. Jako pierwsze najczęściej pojawia się sz i ż, następnie cz i dź, choć są jeszcze często zastępowane przez „s, z, c, dz Nie ma konieczności poprawnej artykulacji gloski r. W większości jest zamieniana ona na gloskę l
- W tym czasie powinno zaniknąć charakterystyczne dla 3- latka zmiękczenie spółglosek
- Wiek 4 lat to doskonały czas na ćwiczenia językowe oraz ćwiczenia funkcji, które są konieczne do sprawnego posługiwania się językiem

Mowa 5-latka

- Gloska **r** może być jeszcze **jedynym brakującym dźwiękiem** i gdy wszystkie pozostałe gloski są realizowane poprawne, piąty rok życia jest właściwym momentem na jej pojawienie się
- 5-latek wymawia gloski sz, ż, cz, dź

Mowa 6-latka

- Dziecko 6-letnie posługuje się wszystkimi częściami mowy, kategoriami gramatycznymi i składnią (zdania proste, złożone, zastosowanie czasów, osób w wypowiedzi). Ma bogate słownictwo.

Zestaw ćwiczeń logopedycznych dla dzieci

Przykłady ćwiczeń języka

- naprzemienne wysuwanie i chowanie języka – język wąski i szeroki; kierowanie języka do kąćków ust przy szeroko otwartych ustach
- „malowanie podniebienia” – unoszenie języka za górne zęby i cofanie go do podniebienia miękkiego
- mlaskanie czubkiem, środkiem języka; przyssanie języka do podniebienia przy szeroko otwartych ustach

Przykłady ćwiczeń warg

- „uśmiech” – rozciąganie warg poprzez cofanie kąćków ust, jak przy samogłosce „i”
- zastanianie dolnych zębów dolną wargą i górnych – górną
- dmuchanie przez złączone wargi przy ich lekkim wysunięciu do przodu, cmokanie, parskanie

Przykłady ćwiczeń oddechowych

- bańki mydlane – dmuchanie powoli – osiągnięcie jak największej bańki; dmuchanie ciągłym, szybkim strumieniem
- dmuchawce – zdmuchiwanie nasion
- chłodzenie gorącej zupy na talerzu – dmuchanie ciągłym strumieniem
- wypuszczanie powietrza z balonika (długie sss)
- ćwiczenia na rozruszanie przepony: He-he-he, ha-ha-ha, hi-hi-hi, ho-ho-ho

Przykłady ćwiczeń słuchowych

- rozpoznawanie różnych rzeczy w zamkniętym pudełku przez potrząsanie nim (groch, kamyki, cukier, piasek)
- co słyszę? – wychwytywanie odgłosów z otoczenia przy zamkniętych oczach
- naśladowanie dźwięków
- szukanie ukrytego zegarka, radia, dzwoniącego budzika itp.

